

Oblasťné veliteľstvo NB Prešov.

Číslo : 65-1 dôv./1948.

Vec : Situačná zpráva za mesiac
február 1948.

Odpoveď na číslo 25-1-VII-Š/47
zo dňa 1. januára 1947.

Prílohy : 2 .

Prešov, 2. marec 1948. *M*

Povereníctvo vnútra V. odbor

B r a t i s l a v a .

V prílohe predkladám situačnú zprávu za mesiac február 1948.

Oblasťný veliteľ NB
npor. Vojtovič

M. Vojtovič

Povereníctvo pro věci vnútorné	
Dňa : 4. III. 1948.	
Číslo : 65-1	Podpis :
Preložil :	Číslo :

B. Bomery hospodárske :

a./ Hospodárska situácia všeobecne javí sa byť uspokojivou. V zásobovaní potravinami nastalo zlepšenie a distribuované články dennej potreby sú riadne vydávané. Toto značne prispelo k tomu, že snížil sa čierny obchod. Ďalej sa javí nedostatok zásobovania mäsom, čo je zavýnené nedostatkom krmív pre dobytok a zlepšenie možno očakávať v neskorších mesiacoch. Taktiež je nedostatočné zásobovanie textíliami a obuvou.

Keďže ide o stíhanie páchatelov čierneho obchodu príslušníci SNB spolu s orgánmi HKS najužšie spolupracujú na potieraní čierneho obchodu a na previnilcov sú podávané trestné oznámenia, takže i v tomto smere je badať klesanie prevádzania čierneho obchodu.

Sabotáže, poškodzovanie meny, cudzej valuty a pod. v mesiaci februári sa nevyskytli. Taktiež živelné pohromy v mesiaci februári neboli.

b./ Pracovných podmienok v oblasti je stále dostatok. Pracuje sa menovite na výstavbe východného Slovenska v rámci dvojročného budovateľského plánu. Platové podmienky sú dobré. Stávky ani výluky neboli, ani nehrozia.

c./ Pozemková reforma je prevádzaná najmä v okrese prešovskom a to konfiškovaním majetkov veľkostatkárov a pôda je prideloovaná predovšetkým sociálne slabším občanom.

d./ Kolonizácia prevádzaná nebola. V priemysle v okrese prešovskom nastáva vzrast a to budovaním továrne "Križik". Drevárske podniky sú plne zamestnané. Továrňou na výrobu mäsových konzerv v Prešove obmedzila svoju výrobu na minimum a to z nedostatku mäsa a mnoho robotníctva bolo prepustené.

f./ V rámci dvojročného plánu pripravujú sa previesť mnohé objekty najmä v Prešove, dokončuje sa stavba mestského kúpaliska a nastala politickou zmenou akčné výbory vytýčili si za cieľ splniť dvojročný plán do 28. októbra 1948.

g./ Poštátňovací a znárodňovací proces začal tým, že akčné výbory uvalili skoro na všetky podniky národné správy a ďalší znárodňovací postup sa očakáva v najbližšom čase.

Prešov, 2. marec 1948.

Oblastný veliteľ NB

npor. Vojtovič

A. Bezpečnostné pomery :

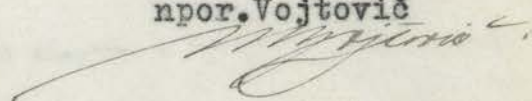
a./ Bezpečnostné pomery v mesiaci februári 1948 i keď nastala všeobecná zmena v politickom živote na Slovensku, boli kľudné. Obyvateľstvo v súvislosti s podaním demisie ministrov pravičiarskych strán prijalo toto s kľudom. Nedošlo v obvode tunajšieho oblasťného veliteľstva ani k najmenším demonštráciám, ani nevyskytly sa nijaké opatrenia zo strany pravičiarskych strán, ktoré by sa boly snažily akýmkoľvek spôsobom narušovať ďalší politický vývoj.

b./ V polovici mesiaca februára 1948 stanicou NB Brezovica n./T. bol zatknutý člen ÚPA Michal Varhoľ z Biskuviča, okr. Sanbor, okrem toho podala trestné oznámenie na 5 občanov pre prechovavanie člena ÚPA.

c./ Podľa zákona na ochranu republiky v mesiaci februári 1948 neboly podané trestné oznámenia.

Prešov, 2. marec 1948.

Oblasťný veliteľ NB
npor. Vojtovič

Oblasťné veliteľstvo NB Humenné.

Humenné, 3. marca 1948.

Číslo: 8 zprav./1948.

Zprav.dov.

Vec: Situačná zpráva za mesiac
február 1948 - predloženie.

Povereníctvo vnútra, VII odbor,

Odpoveď na číslo 25-1-VII-Š/1947,
zo dňa 1. januára 1947.

Prílohy: ./.

B r a t i s l a v a .

A. Bezpečnostné pomery:

a./Bezpečnostné pomery v tunajšej oblasti v mesiaci februári boli normálne, kludné.

Ozbrojené tlupy sa neobjavily. Dňa 2. a 3. februára 1948 zdržovali sa dvaja neznámi mužovia v osade Beňovská Dolina, obvod stanice NB Veľké Bukovce, okres Stropkov, ktorí dňa 4. februára 1948 pred príchodom hliadky NB utiekli smerom na Medzilaborce. išlo pravdepodobne o utečencov.

Z trestných činov vyskytovaly sa najviac delikty majetkové, krádeže, ľahké ublíženia na tele, priestupky proti živnostenskému zákonu, verejnému poriadku, správne priestupky a pod. Všetky trestné činy oznámené podriadeným útvarom NB boli vyšetrené a udané na príslušné miesta. V mnohých prípadoch trestné činy boli ako následok alkoholu.

Dňa 20. februára 1948 o 8.30 hod. shromaždilo sa asi 350 osob živnostníkov z Humenného pred MNV a odtiaľ išli na Daňovú správu v Humennom, kde vyslali delegáciu k prednostovi Daňovej správy Stahurovi vo veciach zníženia daní. Prednosta Stahúr odišiel so shromaždenými na MNV v Humennom, kde im vysvetlil predpisovanie daní a shromaždení si predložili písomnú rezolúciu. Pri tomto k porušeniu verejného poriadku a bezpečnosti nedošlo.

Spolupráca členov NB s HKS je veľmi dobrá a priniesla najmä v okrese Humenné aj žiaduce výsledky. Spoločné opatrenia NB a HKS sa plne osvedčily a je treba aj v budúcnosti v nich pokračovať.

Pri zmene vlády v dosledku odstúpenia pravicových ministrov, pri tvorení okresných, lebo miestnych akčných výborov, ako i pri preberaní samosprávnych úradov akčnými výbormi nedošlo v celej oblasti k žiadnemu porušeniu poriadku a verejnej bezpečnosti. Celý priebeh bol hladký, kľudný a väčšinou obyvateľstva braný ako úplne samozrejmy. Obyvateľstvo sa opäť venuje svojej každodennej práci, svojmu zamestnaniu. Všeobecne je pozorovať príliv členstva do strany KSS. Jediný prípad nadávky sa vyskytnul v obci Brekov, vinník bol vyšetrovaný a potrestaný.

Okresné sekretariáty DS boli zapečatené a sú strážené. Ani pri tom nedošlo k porušeniu poriadku a bezpečnosti.

Dosiaľ panuje z tohoto hľadiska v celej oblasti úplný kľud a poriadok. Ani predpoklad k zhoršeniu situácie po tejto stránke nie je.

b., Podľa zákona na ochranu republiky nebol nik oznámený.

c., V oblasti nezostal žiadon trestný čin podľa zákona na ochranu republiky nevystopovaný.

Ved. obl. vel. NB pov.

kpt. L o b í k .

Ant. Lohajin

6
Oblasťné veliteľstvo NB Levice.

Levice, 1. marec 1948.

Čís. 4-1 zprav./48.

Zprav.

Vec: Situačná zpráva za mesiac
február 1948.

Povereníctvo vnútra V. odbor

Prílohy: 2.

Bratislava.

Výnos Povereníctva vnútra VII. odbor čis. 25-1-VII-Š/47 zo dňa

1. 1. 1948.

Prjeklep situačnej zprávy predkladám.

Vedením obl. vel. NB poverený
škpt. C. I. a

[Handwritten signature]

Povereníctvo pro věci vnútorné odbor V.	
Deň a d.:	6. III. 1948
Číslo: 295-1	
Prílohy č.:	Odd.:

Situačná zpráva oblastného veliteľstva NB Levice za február 1948.

A./ Bezpečnostné pomery:

a./ bezpečnostné pomery v obvode oblastného veliteľstva NB Levice sú vo všeobecnosti uspokojive.

Posledné vnútropolitické udalosti v ČSR obyvateľstvo v tunajšej oblasti prijalo pokojne, poriadok a bezpečnosť v žiadnom smere narušený nebol.

Manifestačná stávka vykonaná dňa 24. februára 1948 v poludňajších hodinách mala kludný priebeh. Manifestanti v priemyselných sídlach oblasti sa shromaždili, kde vypočuli prejavy činiteľov ROH a zaujmových organizácií. Po skončení manifestačnej stávky sa pracujúci ľud pokojne rozišiel a vrátil k svojej práci.

V súvislosti s udalosťami odohrávanými sa v ČSR, Maďari sústredili do pohraničných obcí v Maďarsku - úsek Tésa - Bernece Barát - Hont, asi 360 puškami ozbrojených vojakov a každý vojak dostal 50 ostrých nábojov. O tejto okolnosti bola už predložená na kompetentné miesta osobitná zpráva. K pohraničným incidentom dosiaľ nedošlo.

Z hľadiska kriminálneho, pozoruhodnejšia krádež bola spáchaná iba v obvode stanice NB Lontov, okres Želiezovce v noci^z 19. na 20. 2. 1948 maďarskými pašerákmi, ktorí tunajším kolonistom odcudzili 6 koní a prepašovali ich do Maďarska. Hospodárska škoda činí asi 70.000.- Kčs.

Okrem toho boli v uplynulom mesiaci spáchané tieto trestné činy: 1./ v 51 prípadoch rôzne krádeže, 2./ v 5 prípadoch podvod, 3./ neoprávnenie držanie strelných zbraní v piatich prípadoch, 4./ vo dvoch prípadoch násilie proti orgánom vrchnosti, 5./ vo štyroch prípadoch ublíženie na tele, 6./ v šiestich prípadoch sprenevera, 7./ v jednom prípade falšovanie verejnej listiny, 8./ 33 osôb zadržaných pre ilegálny prechod štátnych hraníc a viac osôb udaných, resp. blokové pokutovaných pre rôzne policajné priestupky a iné menšie trestné činy.

Vo väčšine prípadoch boli páchatelia uvedených trestných činov zatknutí, resp. udaní.

b./ v uplynulom mesiaci boli dve osoby udané pre trestné činy proti štátu,

c./ nevystopované trestné činy podľa zákona na ochranu republiky za uplynulý mesiac neboli, resp. neostaly,

d./ spolupráca s orgánmi HKŠ a príslušníkmi SNB v oblasti je veľmi dobrá a úspešná.

Levice, 1. marec 1948.

Vedením o.l. vel. NB pov.
škpt. Cvičela

Štefan Cvičela

www.februar1948.sk

Oblastné veliteľstvo NB Levice.

Situačná zpráva oblastného veliteľstva NB Levice za február 1948.

B./ Hospodárske pomery:

a./ hospodárske pomery potravnými článkami dennej potreby, hlavne múkou sú celkové uspokojivé. Citeľný nedostatok sa stále ešte vyskytuje najmä mäsom, mliečnými výrobkami, masťou a zrnakami.

Najväčší nedostatok je stále v sektore textilnom, ktorý sa v poslednom čase nezlepšil. Ostatné ostáva od posledného hlásenia nezmenené.

Vo dvoch prípadoch bolo spáchané pašeráctvo a to prepašovaním 6 koní z obvodu stanice NB Lontov do Maďarska a v jednom prípade v obvodu stanice NB Hídvég, kde Alžbeta Deáková z Velkej Vsi nad Iplom prepašovala do Maďarska 6 q cukru.

Pre trestné činy súvisiace s HKS v uplynulom mesiaci bolo 53 osôb udaných a niekoľko blokové pokutovaných.

Živelné pohromy, sabotáže, stávky a výluky neboly. Mzdové pomery sú dobre.

b./ trh práce je dobrý a nezamestnanosť sa nevyskytuje,

c./ pozemková reforma sa v poslednom mesiaci neprevádzala.

d./ kolonizácia sa v poslednej dobe neprevádza,

e./ priemysel v tunajšej oblasti je pomerne slabý. Ostatne ostáva od posledného hlásenia nezmenené,

f./ v rámci dvojročného budovateľského hospodárskeho plánu sa konajú prípravné práce,

g./ poštátňovanie v uplynulom mesiaci sa neprevádzalo a znárodňovanie pokračuje.

Levice, 1. marec 1948.

vedením obl. vel. NB poverený
šapt. C y i č a

R. P. M. Amiel

Oblastné veliteľstvo SNB Levice.

Levice, 5. marec 1948.

Číslo : 80 dŕv./1948.

Vec : Situačná zpráva o zmene
vo vnútropolitickom
zriadení.

Hlavné veliteľstvo SNB

Odpoveď na číslo : ./.

Prílohy : ./.

B r a t i s l a v a . Dôverné.

Hlásim, že priebeh vnútropolitických udalostí, vytvorivších sa v druhej polovici mesiaca februára 1948, prijalo obyvateľstvo tunajšej oblasti pokojne bez rušivých zásahov, pretože nebolo potrebné so strany bezpečnosti prevádzať žiadne zákroky.

Dňa 24. februára 1948 bola prevedená vo všetkých podnikoch priemyselného a hospodárskeho života ako aj vo všetkých úradoch a rôznych iných sektoroch prevedená na pokyn Ústredného ROH jednodňová stávka, v čase od 12.-do 13 hod. Stávka bola prevedená presne podľa vydaných pokynov a publikácií v rozhlase a dôsledne. Priebeh tejto stávky vyznel veľmi slávnostne nadsene v duchu dneška za opravdovú ľudovú demokraciu, za jednotu pracujúcich vrstiev štátu a novú vládu vedenú predsedom Gotvaldom.

V Leviciach vyznel priebeh stávky manifestačne a zúčastnilo sa jej asi 3.000 obyvateľov ku ktorým prehovoril predseda okresnej odobčky ROH v Leviciach Ružička, ako aj ústredný tajomník ROH-u, za PŠO z Bratislavy.

Na rozkaz HVNB nastúpili všetci príslušníci NB v tunajšej oblasti prísnu pohotovosť. V prvých počiatkoch tvorenia akčných výborov/AV/ vydalo tunajšie veliteľstvo všetkým podriadeným útvarom rozkaz s úpravou, aby všetci podriadení veliteľa ako aj podriadení príslušníci NB najužšie spolupracovali s novotvorenými AV, odbojovými a odborovými sloškami a OŠB, ďalej aby plnili len rozkazy podpísané predsedom SP Dr Husákom intím. HVNB Bratislava, aby zachovali bezpodmienečnú oddanosť novoutvorenej Gotvdovej vláde. Osobne som prišiel do styku so všetkými OAV v oblasti a zistil som, že všetci veliteľa ako aj podriadení príslušníci NB úzko spolupracujú s novotvorenými AV odbojovými a odborovými sloškami v smysle vydaných rozkazov a všade zriaďovali závodné stráže, ako preventívne opatrenie proti event. rušeniu verejného poriadku so strany reakcie.

./.

Funkcionári miestnej skupiny ROH SZSNB v Leviciach úzko vzájomne spolupracujú s okresnou odborovou radou v Leviciach. Všetade tam, kde sa javila potreba bola poskytnutá pomoc, najmä v zriaďovaní a kontrole závodných stráží.

V smysle rozkazu HVNB boli po dohode s predsedmi OAV zriadené asistečné jednotky v týchto mestách a obciach.:

V Leviciach bol zriadený asistenčný oddiel o počte 1+30 mužov /partizánov/. Táto jednotka bola stále v pohotovosti neozbrojená. Zbraň pre túto jednotku boli uskladnené na Obl. vel. NB Levice. S predsedom OAV ako aj odbojovými a odborovými složkami v Leviciach bolo dohodnuté, že zriadená asistečná jednotka nebude predbežne použitá pre služby SNB, ale že táto zostane len v pohotovosti, lebo na zvládnutie každej situácie v tomto čase postačí doterajší stav príslušníkov SNB služobne zaradených na miestnych útvaroch v Leviciach.

V Novej Bani bola zriadená asistenčná jednotka o počte 1+10,

V Dolných Hámroch o počte 1+10,

vo Vyhniach o počte 1+10,

v Krupine o počte 1+11 a v

v Žarnovici o počte 1+15 mužov /partizánov/

OAV boli utvorené vo všetkých okresných mestách tunajšej oblasti a na ONV a OSK boli prevedené tieto zmeny:

V Leviciach prevzal funkciu predsedu OAV npor. Ján Pekár II., okresný veliteľ SNB v Leviciach, ktorý bol členmi OAV NF jednohlasne zvolený za predsedu OSK v Leviciach. Doterajší prednosta Kováč a predseda za DS Šimko boli svojich funkcií pozbavení. Funkciu prednostu OSK v Leviciach prevzal doterajší nepolcajný trestný sudca Gregor a predsedu OSK npor. Pekár II.

V Novej Bani bol pozbavený funkcie predsedu ONV doterajší predseda strážm. Ondrej Jamriška, príslušník stanice NB v Novej Bani a na jeho miesto bol OAV zvolený a dosadený Karol Doliský člen SNR za KSS.

V Krupine bol pozbavený funkcie predsedu ONV doterajší predseda Chudý, riaditeľ štát. mešt. školy zvolený za DS v Krupine a na jeho miesto za predsedu ONV v Krupine bol OAV zvolený a dosadený Novotný príslušník zahraničnej čsl. armády kpt. v zál.

V Želiezovciach u OSK vo funkciach nenastala žiadna osobná zmena.

Miestne akčné výbory vo všetkých obciach sa postupne zriaďujú.

Vzájomný súlad a vzájomná spolupráca útvarov SNB a príslušných AV v tunajšej oblasti sú až nanepatrne výnimky, ktoré sa v zárodokku poľahčily veľmi dobré. Vyskytnuvšie sa závady v Novej Bani, v Želiezovciach a v Tekovských Šarluhách museli byť riešené na návrh OKV zmenou okresných veliteľov SNB na príslušných okresných veliteľ-

V Novej Bani vyslovil okresný AV nedôveru okresnému veliteľovi por. Vavrovičovi preto, lebo tento sa za DS v minulosti mimoriadne exponoval. Z toho dôvodu žiadal na jeho miesto dosadiť nového vrch. okresného veliteľa SNB.

Prílohy v Želiezovciach žiadal okresný AV, aby okresný veliteľ kpt. NB Anton Haško vzhľadom na jeho pokročilý fyzický vek bol daný na dovolenú s čakaním.

Miestny AV v Tekovských Šarlúhách žiadal, aby za veliteľa stanice NB do Tekovských Šarlúh bol premiestnený prap. Šimovič doterajší veliteľ stanice SNB vo Veľkých Šárovcich. Návrh na premiestnenie týchto Miestny AV neodôvodnil.

Kpt. Haško a por. Vavrovič boli rozkazom HVNB čis. 23 dōv/1948 pozbavení služby a daní na dovolenku s čakaním.

Číslo : 821/1948
 Záležitosť s premiestnením vrch. strážm. Luptáka veliteľa stanice v Tekovských Šarlúhách vyšetrím azaria dim potrebné.

Strana DS zastavila svoju činnosť na všetkých miestnych a okresných sekretariátoch v oblasti. Písomný materiál bol členmi OŠB a NB zabavený a miestnosti okresných sekretariátov boli úradne zapečatené. Podľa zistenia nezapočala doteraz DS v Leviciach ani naokolí aktívnu činnosť.

V prítomnom čase podľa získaných poznatkov činne pracujú len KSS a Sos. dem v tunajšej oblasti.

Obyvateľstvo všeobecne v tunajšej oblasti prijalo priebeh udalostí pokojne väčšina s nadšením s novými reformami vnútro politickej situácie a pre novú vládu Klamenta Gotvalda.

V prítomno čase pozorovať, že vo všetkých odboroch a sektoroch priemyselného a hospodárskeho života vyvinul sanormálny pracovný postup.

Zprávu predkladám : Povereníctvu vnútra VII. a V. odbor Bratislava.

Povereníctvo pre vnútr. vnútorné odbr. V.	
Dňa:	5. III. 1948
Číslo:	1464
Prílohy:	2
Podpis:	Škpt. C v í č e l a
Podpis:	

Číslo : 80 dōv./1948.

Levice 5.marec 1948.

Povereníctvo vnútra VII.odbor.

Prílohy : ./.

B r a t i s l a v a . Dōverné.

Zvláštnu situačnú zprávu o vývine a zmene vnútropolitického zriadenia v obvode tunajšieho veliteľstva, predkladám na vedomie.

Vedním obl.vel.NB pov.
šcpt.C v í č e l a v.r.

Číslo : 80 dōv./1948.

Levice 5.marec 1948.

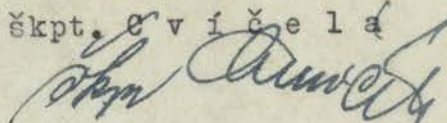
Povereníctvo vnútra V.odbor

Prílohy : ./.

B r a t i s l a v a . Dōverné.

Zvláštnu situačnú zprávu predkladám navedomie.

Vedením obl.vel.NB pov.
šcpt. e v í č e l á

Povereníctvo pre veci vnútorné odbor V.	
Došlo dňa:	- 9. 03. 1948
Číslo: 295-1	zprev. dōv. Prílohy:
Predošlé č.:	Odd.:

Oblasťné veliteľstvo NB Rimavská Sobota.

Rim.Sobota, 25.február/48.

Čís.jedn. 1 - 3 zprav./48.

Vec: Situačná zpráva o priebehu
gen.l hod.stávky-predloženie.

Povereníctvo vnútra V.odbor

Odpoveď na výnos Pov.vnútra čís.
25-1-VII-S/47 z 1.1.1947.

Prílohy: .

B r a t i s l a v a .

Hlásim, že predkladám dvojmo vyhotovenú situačnú zprávu o priebehu gen.l hod.stávky v tunajšej oblasti a o pomeroch všeobecného verejného poriadku a bezpečnosti.

Priepis tejto zprávy predkladám po 1 exempláre súčasne Povereníctvu vnútra V.odbor a Hlavnému veliteľstvu NB.

Vedením obl.vel.NB pov.
kpt.Šesták, v.r.

kpt. Šesták

Povereníctvo pre veci vnútorné odbor V.	
1. II. 1948	
Zprav. dov.	Prílohy.
	Podp.

B.

Situácia zpráva o zadržanej 1 hodinovej gen.stávke v tunaj. oblasti dňa 24.2.1948.

b/ Hlásim, že dňa 24.2.1948 o 12 hod.bola zahájená 1 hodinová generálna stávka robotníctvom v tunajšej oblasti vo všetkých priemyselných podnikoch podľa pokynov Ústrednej rady odborov za splnenie požiadavok na ktorých sa usniesla Ústredná rada odborov dňa 23.2.1948 v Prahe.

Pracujúce robotníctvo so všetkými vedúcimi podnikov shromáždilo sa dňa 24.2.1948 na stanovenú 12 hodinu v podnikoch do závodných alebo iných pre tento cieľ vhodných miestností a tam prečítaná im bola rezolúcia Ústrednej rady odborov s požiadavkami, ktoré majú byť v prospech pracujúceho ľudu bezpodmienečne splnené.

Na určené miesta shromáždilo sa robotníctvo v najvzornejšom poriadku, vypočulo prečítanie rezolúcie predsedami závodných rád s obsahom, ktorej vyslovili svoj jednohlasný súhlas a potom na požiadanie predsedov závodných rád rozišli sa v úplnej disciplinovanosti na svoje pracovné stanovištia a nastúpili prácu.

V Rim.Sobote shromáždilo sa robotníctvo k zadržaniu 1 hod. stávky na Masarykovo námestie, kde k prítomným robotníkom prehovoril v krátkej reči okresný predseda Rady odborov Štefan Kršiak a vysvetlil v svojej reči súčasnú vnútroštátnu politickú situáciu a poukázal pri tom na úskočný a zámerný pokus podvrátných živlov v našom štáte zmocniť sa štátneho vedenia v republike pre záujmy kapitalistov a ohroziť tak znova vydobité práva pracujúceho človeka v ČSR. Shromáždene robotníctvom prijalo túto reč s potleskom súhlasu. Potom prečítaná bola shromáždene rezolúcia Ústrednej rady odborov okresným tajomníkom Šulekom s obsahom ktorej prejavovaný bol súhlas.

Z manifestačnej gen.1 hod.stávky v Rim.Sobote zaslané boli pozdravné telegramy p.presidentovi republiky Dr.Benešovi, predsedovi vlády Gotvaldovi a iným významným činiteľom nášho štátu.

Potom na požiadanie okresného predsedu Štefana Kršiak sa stávkujúci rozišli na svoje pracovné stanovištia v úplnej disciplinovanosti a nastúpili opäť prácu.

Na 1 hod.gen.stávke zúčastnilo sa v tunajšej oblasti zo všetkých podnikov asi 3.375 pracujúcich od rôznych pracovných odvetví.

K porušeniu verejného poriadku a pokoja, ani k pokusu o jeho narušenie nedošlo.

Napokon hlásim, že pomery v tunajšej oblasti pred zadržaním gen.1 hodinovej stávky aj po jej ukončení až doteraz sú úplne kľudné a neboly žiadnym podriadeným útvarom hlásené poznatky o pokus narušenia verejného poriadku a bezpečnosti.

Vedením obl.vel.NB pov.

kpt. Šesták, v.r.

kpt. Šesták

Oblasťné veliteľstvo NB Trenčín.

15
Trenčín 2.marec 1948.

Číslo:39-1 dōv./48.

Vec: Situačná zpráva za mesiac
február 1948-predloženie.

Povereníctvo vnútra,V.odbor

Odpoveď na číslo 25-1-VII-Š/47
zo dňa 1.januára 1947.

Prílohy:2.

B r a t i s l a v a . Dôverné!

V prílohe predkladám priepis situačnej zprávy za mesiac február 1948.

Hlásim,že situačnú zprávu predložil som Povereníctvu vnútra VII. odbor v dvoch exemplároch priamo a HVNB Bratislava na priepise v jednom exemplári priamo.

Oblasťný veliteľ pov. na prehľ.
v z.II.dōst.por.Baričák

proy. Števančík

Povereníctvo pre veci vnútorné odbor V.	
4. III. 1948	
Číslo: 295-1	Prílohy
Prílohy	Číslo:

Oblasťné veliteľstvo NB Trenčín.

K číslu: 39-1 dčv./48.

A./ Bezpečnostné pomery.

a./ Bezpečnostné pomery v obvode tunajšieho veliteľstva NB sú podľa hlásení okresných veliteľov NB normálne. Za mesiac február 1948 sa nezhoršili a páchatelia rôznych trestných činov boli skoro vo všetkých prípadoch vystopovaní.

Bezpečnostné pomery vzhľadom na posledné politické udalosti v republike boli dobré a nedošlo vôbec k porušeniu verejného poriadku, pokoja a bezpečnosti. Obyvateľstvo prijalo odstúpenie ministrov troch pravicových strán s uspokojením alebo nevšimavo. Ďalší vývoj udalostí obyvateľstvo veľmi pilne sledovalo a s uspokojením prijalo správu o tom, že prezident republiky prijal demisiu odstúpivších ministrov a vymenoval novú vládu na čele s Klementom Gottwaldom. Len stúpenci strany DS boli skliesli ale nevyvíjali žiadnu činnosť. Všeobecne posledné februárové dni prešli v tunajšej oblasti celkom spokojne. Taktiež jedno hodinový protestný štrajk prebiehal vo všetkých podnikoch oduševnele a nedošlo vôbec k sabotáži alebo porušeniu bezpečnosti. Len pár jednotlivcov ktorý prejavovali nesúhlas so stávkou bolo ostatným osadenstvom kriticky odsúdených ale po stránke bezpečnostnej bola verejná bezpečnosť disciplinovanými robotníkmi udržiavaná a ani v najmenšom nebola narušená.

Vývoj ďalších udalostí ako tvorenie akčných výborov a OSK prebiehal hladko a obyvateľstvo tieto prijalo s uspokojením. Všeobecne panuje názor, že terajšia vláda napraví rôzne krivdy, ktoré dosiaľ jednotlivci na vyšších miestach exponovaní páchali na ľudí.

Príslušníci NB príslušnú pohotovosť dodržiavali presne a uvedomele plnili rozkazy a nedošlo ani v jednom prípade k zákroku proti nim.

Z trestných činov, ktoré boli väčšieho rozsahu vyvolaly rozruch u obyvateľstva tieto:

V Trenč. Tepliciach boli zatknutí František Jungvirt a Dr. Mária Pavla Bartíková pre podvody, ktoré pochaly tým, že v mene medzinárodného červeného kríža oznamovali občanom v republike adresy ich príbuzných v SSSR a inde, za čo brali neoprávnene poplatky, hoci adresy

boly úplne vymyslené a nepravdivé. Nakoľko tieto podvody boli už rozšírené na Slovensku i v Čechách da sa usudzovať, že Jungvirt je rafinovaný podvodník a zatknutie tejto spoločnosti vzbudilo pozornosť obyvateľov a uspokojenie nad ich likvidovaním.

b./ Pre trestné činy podľa zákona na ochranu republiky nebol podľa hlásení okresných veliteľov zatknutý ani udaný nikto.

c./ Pre trestné činy podľa zákona na ochranu republiky nebol nik oznámený a takýto trestný čin ani jeden necstal v tunajšej oblasti nevystopovaný.

Dňa 27.2.1948 bol na príkaz OŠB Trenčín zaistený stanicou NB Trenč. Teplá Rudolf Meško z Dobrej a bol pre podozrenie z protištátnej činnosti eskortovaný do Bratislavy.

d./ K spolupráci NB s HKS hlásim:

V mesiaci februári bola spolupráca NB s HKS zvlášť intenzívna a dobrá. Boli riadne prevádzané kontroly obchodov a zakročované bolo proti každému obchodníkovi u ktorého bola zistená závažnosť. O tomto boli predložené hlásenia v smysle platných rozkazov.

Návrhy na zlepšenie tejto činnosti NB hlásil som v situačnej správe za mesiac január 1948. Tieto návrhy dosiaľ neboly však uskutočnené, predpokladám, že by sa však osvedčili. Ďalej bolo by potrebné, aby stanice NB dostávaly tiež cenová správy.

Iných poznatkov nemám.

Trenčín 2. marec 1948.

Oblasťný veliteľ pov. na príhlt.
v z. II. dôst. por. Baričák

Jos. Štejnár

B./ Hospodárske pomery.

a./ Hospodárska situácia v tunajšom obvode je všeobecne uspokojivá, lebo zásobovanie obyvateľstva bolo vykonané v celom obvode riadne podľa distribučných predpisov.

Pokiaľ ide o zásobovanie obyvateľstva textilom, obuvou a teras i mäsom situácia sa od posledného hlásenia neslepšila. Týchto tovarov je stále ešte nedostatok a to čo sa z textilu dostane do maloobchodov, nepostačuje na uspokojenie obyvateľstva, lebo občania dosiaľ povelené množstvo bodov na textil majú nepoužitú, ale textilný tovar nemôžu dostať, lebo ho je málo. Taktiež pred obchodmi s obuvou, hlavne však pred predajňami Baťa hromadná sa stále ľudia v sástupoch, aby dostali kúpiť obuv.

Zásobovanie mäsom je nedostatkové. Prídel mäsa je 10 dkg na týždeň pre jednú osobu ale toto vôbec nepostačuje, lebo niet ani iných možností nahradiť jedlo mäsité na príklad mliečnymi potravinami. Tento nedostatok mäsa pociťuje sa najviac v mestách. Na dedinách sa nedostatok mäsa nahrádza domáciní zakalačkami a prípadne hydinou.

Podľa hlásenia z okresu Ilava obyvateľstvo je nespokojné s tým, že odberne lístky na múku chlebovú musia vymeniť za hotový chlieb u pekárov. Toto odôvodňujú tým, že z tejto prídelovej múky vedia si gazdiny pripraviť lepší a kvalitnejší chlieb, ako ho z tej istej múky upečie pekáč.

Čierny obchod je potieraný že najprísnejšie ako NB tak i HKS. Prevádza sa však stále a zvlášť podzemnými obchodníkmi v okrese Nové Mesto n./Váhom. Podrobnosti hlásil som v situačnej správe za mesiac január 1948. Pašovanie sa nevyskytuje, až na podzemných obchodníkov, ktorí odchádzajú na ťravu a do južného pohraničia, kde je predpoklad, že pašujú peacou tasejších občanov textilie do Poľska a Maďarska.

Živelné pohromy, sabotáže, poškodenie meny a pod. sa v uplynulom mesiaci nevyskytly.

b./ Trh práce je dobrý. Nezamestnaných niet. Mzdy robotníctva sú primerané k terajším pomerom a vyplácané sú podľa zákonných ustanove-

ni. Pokiaľ ide o platy štátnych a verejných zamestnancov tieto nepostačujú na zaskrytie ani tých najnutnejších potrieb a preto sa u týchto zamestnancov prejavuje bieda.

Stávky ani výluky v uplynulom mesiaci neboly, sime 1 hodinového protestného štrajku.

V okrese Bánovce n. Bebr. prejavuje sa nedostatok pracovných síl v obore stolárskom.

c./ Pozemková reforma ani konfiškácia poľnohospodárskeho majetku sa v uplynulom mesiaci v tunajšej oblasti nekonzala ani v jednom prípade.

d./ Kolonizácia nebola konaná vôbec.

e./ Priemysel a obchod: Všetky továrne a podniky v tunajšej oblasti pracuju plnou kapacitou v rámci dvojročného budovateľského plánu. Obchod prosperuje priemerné pre nedostatok tovarov.

Firma Holický a Bobula, podnik na výrobu, farbenie a sušiacťovanie kožušín vo Visolajoch dostal zo zahraničia prídela surovín, hlavne ovčích koží, čím nastalo vo výrobe značné zlepšenie. Taktiež nastalo zlepšenie v škočových závodoch nár. podnik Dubnica n./Váh., kde pracuje už 2.130 osôb.

f./ Továrň na výrobu cementu v Ladcoch dosiahla vo februári 1948 70 % výroby podľa plánu dvojročnice. Inač na splnení dvojročného hospodárskeho plánu pracuje sa plným tempom. Niektoré vonkajšie práce ako stavby a pod. byly na čas pre nastala situ prerašene.

g./ Poštáťovanie a znárodňovanie sa v uplynulom mesiaci neprevádzalo. Národne podniky sú vedené spoľahlivými osobami.

V Bánovciach n./Bebr. odbojové složky svojím zákrokom prišinily sa o vykonanie revízie živnosti v každom obore. Došial sa vyšetruje politická minulost jednotlivých živnostníkov.

Trenšín 2. marec 1948.

Oblasťný veliteľ pov. na mehl.
v z. II. d. št. per. Barišák

prof. Zeman

100

Oblasťné veliteľstvo NB Turč.Sv.Martin.

Turč.Sv.Martin, 3.marec 1948.

Číslo: 70 dčv./1947.

Vec: Situačná zpráva za mesiac február 1948.

Povereníctvo vnútra V odbor

Odpoveď na číslo:../.

Prílohy: 2 .

Bratislava.

V smysle výnosu Povereníctva vnútra VII odbor číslo: 25-1-VII-Š/1947 zo dňa 1.1.1947, predkladám prieklep situačnej zprávy za mesiac február 1948, predloženej Povereníctvu vnútra VII. odbor.

Oblasťný veliteľ
Kpt. Borgula *st. vedial.*
pro. Kojan

Povereníctvo pre veci vnútorné odbor V.	
Číslo dňa:	6. III. 1948
Číslo: 295-1	Prílohy:
Prílohy:	Odd.: 1

www.febriar.sk

Situačná zpráva za mesiac február 1948.

A.

a/ Bezpečnostné pomery v tunajšej oblasti možno považovať v tomto čase za normálne i napriek tomu, že terajšie politické pomery vyžadovaly prísnejšie opatrenie, avšak verejný poriadok, pokoj a bezpečnosť dosiaľ narušené neboli. Vývojom politických pomerov utvorily sa okresné a miestne akčné výbory, ktoré pracuju aktívne za verejnú očistu a na tomto základe v tunajšej oblasti bolo zaistených asi 90 osôb. Ďalšie zaistenie pokračuje. Podľa zprávy dá sa očakávať, že bude zaistených asi 200 osôb. Príslušníci NB tunajšej oblasti vykonávajú v duchu ľudovedemokratickom všetky príkazy a nariadenia nadriadených úradov a veliteľstiev.

Boly utvorené asistenčné jednotky, ktoré byly pridelené na výpomoc pre služby NB. Okrem toho zriadily sa vo väčších podnikoch závodné stráže, ktoré sú školené a cvičené príslušníkmi NB za spolupráce okresnej odborovej rady. Činnosť týchto jednotiek je už aktívna a dobre prosperujúca.

Z trestných činov sa vyskytujú najviac trestné činy proti majetku, priestupky proti verejnému poriadku a iné menšie trestné činy. Stanice NB Turč.Sv.Martin a stanice NB v okrese vypracovaly 87 trestných oznámení pre rôzne trestné činy.

b/ Pre trestné činy podľa zákona na ochranu republiky byly v tunajšej oblasti urobené trestné oznámenia na 5 osôb.

c/ Podľa zákona na ochranu republiky v mesiaci februári nezostal ani jeden trestný čin nevystopovaný.

d/ Spolupráca s orgánmi HKS s príslušníkmi NB a tiež samotní príslušníci NB k tejto službe určení prevádzaju kontrolu HKS podľa vydaných nariadení. V mesiaci februári 1948 sa vyskytol väčší prípad šmelinársky v obvode stanice NB Nováky a to v chemickéj továrni, kde bolo odcudzené a odpredané na čierno väčší počet lúhového kameňa.

Oblasťný veliteľ
kpt. Borgula H. Medial.

mar. tajdar

Číslo: 70 48v./48.

Situačná správa za mesiac február 1948.

B.

Hospodárske pomery:

a/ Zásobovanie obyvateľstva potravinými článkami prebiehalo v mesiaci februári 1948 v rámci distribučných predpisov. Badať však stále nedostatok jednotlivých článkov dennej potreby, hlavne bielej mlčky, mäsa, mlieka a peč. Nespokojnosť obyvateľstva javí sa najmä v Turč.Sv.Martine, kde sa nachádzajú prevažne rodiny štátnych a verejných zamestnancov, priemyselných, obchodných podnikov a robotníckych vrstiev. Už dávnejší čas je úplný nedostatok mäsa, ktorým produktom obyvateľstvo nahradzovalo všetky ostatné chybujúce články životnej potreby. Bolo by žiaduce, aby v tomto smere dľa možnosti bola zjednaná náprava a obyvateľstvu, aby bolo poskytnuté aspoň také množstvo mäsa, ktoré podľa najnovšej úpravy, t.j. v smysle distribučných predpisov mu toto prináleží.

b/ Trh práce je dobrý. Nezamestnanosť neprichádza do úvahy.

Sabotáže, poškodzovanie meny, pašovanie cudzích valút sa nevyskytly.

c/ Pozemková reforma: Stále sa pracuje na pridelovaní pôdy po odsunutých Nemcoch.

d/ Kolonizácia je aktuálna len v obci Horná Štubňa.

e/ Priemysel a obchod: Priemysel sa pomaly rozširuje v niektorých podnikoch tým, že sa príberá viac robotníkov a podniky sa zväčšuju. Distribúcia v obchodoch pokračuje podľa vydaných predpisov.

f/ Stavebný ruch sa prevádza v primeranom merítku. V Turč.Sv.Martine sa prikrčilo k prípravným prácam k novostavbe poštového úradu.

g/ Poštátnovací a znáročňovací proces: Do väčších obchodov a podnikov boli teraz uvalené národné správy podľa nových vydaných smerníc a z rozhodnutia akčných výborov.

Oblasťný veliteľ
kpt. Borgula *sl. v. d. v. l.*

prof. Kojan